

індексу старіння для контингенту осіб працездатного віку узгоджуються з даними Державної служби статистики щодо збільшення частки людей, які знаходяться у віці, старшому за працездатний.

2. Визначені тенденції щодо збільшення частки літніх осіб у когорті населення працездатного віку, що є наслідком демографічних змін у сучасній Україні, соціально-економічної кризи і відтоку кваліфікованих кадрів.

3. У зв'язку зі зміною вікового складу населення в державі міняється і віковий склад працюючого населення. Такі тенденції вказують на необхідність удосконалення профілактичних заходів з урахуванням можливостей літніх людей з метою збереження їх професійного здоров'я, враховуючи, що на фоні фізіологічних вікових змін посилюється вплив небезпечних факторів на організм стажованих робітників.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Гудзеляк І. Старіння населення України / І. Гудзеляк, У. Стефанік // Часопис соціально-економічної географії. – 2014. – Вип. 16, № 1. – С. 89-94.

2. Державна служба статистики України. Банк даних. Населення України. – Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua>

3. Щорічна доповідь про стан здоров'я населення, санітарно-епідеміологічну ситуацію та результати діяльності системи охорони здоров'я України. 2016 рік / за ред. Шафранського В.В.; МОЗ України, ДУ «УІСД МОЗ України». – Київ, 2017. – 452с.

REFERENCES

1. Gudzelyak I. [Aging population of Ukraine]. Chasopis socialno-economichnoi geografii. 2014;16(1):89-94. Ukrainian.

2. [The State Statistics Service of Ukraine. Data bank. The population of Ukraine]. Available from: <http://www.ukrstat.gov.ua>

3. Shafranskiy VV, editor. [Annual report on the state of health of the population, the sanitary and epidemiological situation and the results of the health care system of Ukraine. 2016]. State Institution "UISR Ministry of Health of Ukraine". 2017;452.

УДК 616.22-008.5-057+371.124

[https://doi.org/10.26641/2307-0404.2018.3\(part1\).142345](https://doi.org/10.26641/2307-0404.2018.3(part1).142345)

*Т.А. Ковальчук,
І.В. Савушина*

РИЗИК РОЗВИТКУ ПРОФЕСІЙНОЇ ПАТОЛОГІЇ ГОЛОСОВОГО АПАРАТУ У ВЧИТЕЛІВ ЗАГАЛЬНООСВІТНІХ ШКІЛ

*ДУ «Український науково-дослідний інститут промислової медицини»
вул. Виноградова, 40, Кривий Ріг, Дніпропетровська обл., 50096, Україна
SI «Ukrainian Scientific Research Institute of Industrial Medicine»
Vinogradova str., 40, Kriviy Rih, Dnipropetrovsk region, 50096, Ukraine
e-mail: ndiprommed@gmail.com*

Ключові слова: професійний ларингіт, голосове навантаження, ризик розвитку професійної патології голосового апарату, вчителі загальноосвітніх навчальних закладів, стаж та вік вчителя

Ключевые слова: профессиональный ларингит, голосовая нагрузка, риск развития профессиональной патологии голосового аппарата, учителя общеобразовательных учебных заведений, стаж и возраст учителя

Key words: professional laryngitis, voice load, risk of developing professional pathology of the vocal apparatus, teachers of general educational institutions, experience and age of teacher

Реферат. Риск розвитку професійної патології голосового апарату у учителів загальноосвітніх шкіл. Ковальчук Т.А., Савушина І.В. Частота функціональних порушень голоса, пов'язаних з професією, варіює від 13,7% до 70%, що вимагає своєчасного визначення ризику розвитку професійного ларингіту, розробки та впровадження сучасних ефективних моделей управління ризиком. Мета – визначити ризик розвитку професійної патології голосового апарату у учителів загальноосвітніх шкіл. Аналіз віку та стажу виконано серед 5346 учителів. Визначення ризику розвитку професійного ларингіту виконано за стандартною методологією шляхом аналізу амбулаторних карт 63 учителів. Ймовірність захворіти при стажі роботи до 5 років становить 5% від числа хворих, а при стажі роботи 35 і більше років становить 100%. Ймовірність захворіти професійним ларингітом на 95% обумовлена голосовою навантаженістю і тільки на 5% іншими факторами. Абсолютний ризик захворіти професійним ларингітом є найвищим в віковій групі 51-54 (AR=0,21) років і 55-60 років (AR=0,22). Відносний ризик захворіти професійним ларингітом при стажі роботи 20-24 років становить 20 з етіологічною долею голосової навантаженості 95%, але з ростом стажу відносний ризик, як і етіологічна доля відносного ризику зменшується, поступаючи віковим змінам.

Abstract. Risk of development of professional pathology of the voice apparatus in teachers of secondary schools. Kovalchuk T.A., Savushina I.V. The frequency of functional voice disorders associated with profession varies from 13,7% to 70%, which requires the timely identification of the risk of developing professional laryngitis, development and implementation of modern effective risk management models. Aim – to determine the risk of developing professional pathology of the vocal apparatus in teachers of general education schools. The analysis of age and seniority is performed among 5346 teachers. Risk determination of development of professional laryngitis is carried out according to standard methodology by analyzing outpatient cards of 63 teachers. The probability of getting sick with the work experience of up to 5 years is 5% of the number of patients, and with the work experience of 35 years or more is 100%. The probability of getting sick with professional laryngitis is by 95% due to voice load and only by 5% to other factors. The absolute risk of developing professional laryngitis is the highest in the age group of 51-54 (AR=0,21) years and 55-60 years (AR=0.22). The relative risk of developing professional laryngitis with 20-24 years of work experience is 20 with etiological proportion of voice load of 95 %, but with increasing length of service, the relative risk, like etiological proportion of the relative risk, is less than the age-related changes.

Шкільний вчитель є однією з ключових фігур, яка формує здоров'язберігаючий світогляд підростаючого покоління [7].

Люди з проблемами голосу перебувають у працездатному віці (20-60 років), тому відновлення голосу має для них велике соціальне значення [1, 5].

Науковці різних країн світу відзначають збільшення рівня професійної патології у вчителів [1, 5].

Частота функціональних голосових порушень варіює від 13,7% до 70% (за різними дослідженнями) від загальної кількості осіб, які звернулись зі скаргами на порушення голосу. Тривалий перебіг функціональних порушень гортані призводить до виникнення як органічної патології голосового апарату, так і до розвитку загальних психоневрологічних розладів [2].

Проблема лікування хронічного ларингіту посідає особливе місце в отоларингології у зв'язку з недостатньою ефективністю протирецидивних заходів [3, 4, 8], що потребує своєчасного визначення ризику розвитку професійного ларингіту та розробки і впровадження сучасних ефективних моделей керування ризиком, спрямованих на зниження професійної патології у вчителів.

Мета – визначити ризик розвитку професійної патології голосового апарату у вчителів загальноосвітніх шкіл.

МАТЕРІАЛИ ТА МЕТОДИ ДОСЛІДЖЕНЬ

Аналіз вікового та стажового розподілу 5346 педагогічних працівників загальноосвітніх навчальних закладів м. Кривий Ріг, з метою визначення ризику розвитку професійного ларингіту, виконано згідно з інформаційною довідкою, наданою виконавчим комітетом міської ради управління освіти і науки м. Кривий Ріг.

Ймовірність захворіти на професійний ларингіт визначена за стандартною методологією визначення ризику [6] на основі аналізу амбулаторних карт 63 вчителів, яким було встановлено зв'язок захворювання з умовами праці.

РЕЗУЛЬТАТИ ТА ЇХ ОБГОВОРЕННЯ

Під час аналізу ймовірності захворіти на професійний ларингіт серед працівників голосомовних професій встановлено, що середній вік осіб зі встановленим зв'язком захворювання на професійний ларингіт з умовами праці становить $50,7 \pm 0,9$ року (коливання від 33 до 70 років), а середній стаж $17,8 \pm 0,8$ року (коливання від 4 до 31 року). Встановлено пряму залежність між стажем голосового навантаження, віком працівників голосомовних професій та ймовірністю захворіти на професійний ларингіт. Так, ймовірність захворіти при стажі роботи до 5 років становить 0,0006, що становить 5% від кількості хворих, а при стажі роботи 35 і більше років становить

0,0112, що становить 100% ймовірність мати професійний ларингіт (табл. 1). При стажі роботи понад 20 років різко збільшується ймовірність захворіти на професійний ларингіт (71,7%), що потребує особливої уваги під час проведення

профілактичних медичних оглядів та впровадження ефективних профілактичних заходів, спрямованих на збереження функціонального стану голосового апарату.

Таблиця 1

Ймовірність захворіти на професійний ларингіт залежно від стажу голосового навантаження

Стаж голосового навантаження, роки	Кількість хворих (%)	Ймовірність захворіти на професійний ларингіт
5–9	5	0,0006
10–14	13,3	0,0015
15–19	40	0,0044
20–24	71,7	0,0080
25–29	83,3	0,0093
30–34	98,3	0,0110
35 і більше	100	0,0112

Коефіцієнт кореляції між голосовим навантаженням і ймовірністю захворіти на професійний ларингіт становить $r=0,97$, а коефіцієнт детермінації – $r^2=95\%$, тобто ймовірність захворіти на професійний ларингіт на 95% зумовлена голосовим навантаженням і лише на 5% іншими, можливими факторами.

Ймовірність захворіти на професійний ларингіт залежно від віку працівника голосомовної професії має пряму залежність. Так, у віці до 30

років ймовірність захворіти становить 0%, а от у 70 років і більше ймовірність захворіти становить 100%. У віці працівника голосомовної професії 50 років і більше становить від 47,6% і більше, що потребує особливої уваги під час проведення попередніх та періодичних медичних оглядів та розробки ефективних профілактичних заходів, спрямованих на збереження професійного здоров'я працівників голосомовних професій (табл. 2).

Таблиця 2

Ймовірність захворіти на професійний ларингіт залежно від віку

Вік, роки	Кількість хворих	Кількість у %	Ймовірність професійного ларингіту
25–29	0	0	0
30–34	0	0	0
35–39	2	3,1	0,00037
40–44	6	9,5	0,00112
45–49	15	23,8	0,0028
50–54	30	47,6	0,0056
55–59	48	76,2	0,00897
60–64	58	92,1	0,0108
65–69	61	96,8	0,01139
70 і більше	63	100	0,01177

Абсолютний ризик захворіти на професійний ларингіт є найбільшим у віковій групі 51-54 (AR=0,21) роки та 55-60 років (AR=0,22). У віковій групі понад 60 років ризик захворіти на професійний ларингіт становить 0,012, що пов'я-

зано з професійною адаптацією працівників голосомовних професій до голосового навантаження та здатністю «керувати» голосом – тривалість та гучність розмови стає меншою.

Таблиця 3

Ризик розвитку професійного ларингіту у працівників голосомовних професій залежно від віку

Показник	Вік працівників голосомовних професій, роки					
	менше 30	31–40	41–50	51–54	55–60	понад 60
Кількість спостережень у цій віковій групі	946	1240	1454	605	668	433
середній вік захворівших у цій віковій групі	-	37,1±1,0	45,8±0,5	52,4±0,4	56,8±0,4	64,6±1,7
середній стаж захворівших у цій віковій групі	-	15,8±0,7	24,5±0,9	30,3±0,8	31,5±1,5	36,6±3,9
Кількість хворих у цій віковій групі	0	6	22	14	16	5
Ризик AR	0	0,005	0,014	0,021	0,022	0,012
Умовна ймовірність хронічного ларингіту при досягненні цього віку	-	0,021	0,052	0,191	0,183	0,15

Найбільша кількість працівників голосомовних професій – 1391 особа знаходиться в стажовій групі 15-19 роки. Ймовірність досягти такого стажу є найбільшою та становить 0,26, а найбільша ймовірність захворіти на професійний ларингіт має місце в стажовій групі 20-24 роки. У стажовій групі 15-19 років умовна ймовірність

змін у голосових зв'язках (з відношенням шансів захворіти на професійний ларингіт при наявності змін у голосових зв'язках OR=18) сягає 0,22, що є передумовою для розвитку професійного ларингіту. Найвища ймовірність змін у голосових зв'язках (0,51) має місце в стажовій групі 35 і більше років (табл. 4).

Таблиця 4

Ризик розвитку професійного ларингіту у працівників голосомовних професій залежно від стажу

Показник	Стаж, роки						
	5–9	10–14	15–19	20–24	25–29	30–34	35 і більше
Кількість досліджень	588	424	1391	375	990	588	990
Ймовірність досягти цього стажу	0,11	0,07	0,26	0,07	0,185	0,11	0,185
Ймовірність захворіти у цій стажовій групі	0,005	0,013	0,011	0,051	0,007	0,015	0,001
Умовна ймовірність захворіти у цій стажовій групі	0,0006	0,001	0,0039	0,004	0,0016	0,0019	0,0002
Умовна ймовірність змін у голосових зв'язках у цій стажовій групі	0,0	0,09	0,22	-	0,18	0,18	0,51
Відношення шансів ORx10 ⁻³ захворіти на професійний ларингіт при наявності змін у голосових зв'язках	0	11	18	-	9	10,6	0,4

Таким чином, з наведених вище розрахунків видно, що при стажі роботи до 20 років та віці працівника голосомовної професії до 50 років має місце тенденція до збільшення ризику захворіти на професійний ларингіт. Після зазначених віку та стажу спостерігається тенденція до зменшення ризику, що дозволяє висунути гіпотезу про наявність різних за значенням причин у формуванні професійного ларингіту. З метою доведення цієї гіпотези групу дослідження було розподілено на дві підгрупи і проведено роздільний аналіз, у результаті якого було вста-

новлено, що початок розвитку передпатологічного стану в підгрупах достовірно різний за віком і має місце тенденція до зменшення захворюваності зі зростанням стажу в умовах впливу голосового навантаження, а безпечний вік у групі дослідження до 45 років відсутній, хоча безпечний стаж становить 5,4 перших років праці в умовах голосового навантаження. У віковій групі працівників старше 45 років безпечний вік становить до 33 років, а безпечний стаж відсутній (табл. 5).

Таблиця 5

**Визначення безпечного терміну роботи
залежно від віку працівника та стажу голосового навантаження**

Вікова група	Кількість спостережень	M±m (CI 95%)	Оцінка безпечних термінів
вік початку шкідливої дії голосового навантаження, роки			
до 45 років	55	31,5±0,9 (29,7–33,4)	Безпечний вік відсутній
старші за 45 років	7	48,0±2,8*** (41,1–54,9)	Безпечний вік до 33 років
стаж розвитку захворювання, роки			
до 45 років	52	17,6±0,8 (15,9–19,3)	Безпечний стаж 5,4 перших років роботи
старші за 45 років	7	14,2±3,4* (7,2–21,3)	Не існує безпечного стажу

Примітки: *** різниця достовірна $p \leq 0,05$ за критерієм Стьюдента, * - тенденція.

При встановленні зв'язку між стажем роботи в умовах впливу голосового навантаження до виникнення професійного ларингіту та віком початку голосового навантаження показав, що в групі працівників до 45 років такого зв'язку немає, а у віковій групі старше 45 років має місце такий зв'язок.

Кореляційний зв'язок між стажем голосового навантаження до виникнення захворювання та віком початку голосового навантаження високий ($r = -0,86^{**}$), а тривалість шкідливого стажу на 74% детермінована віком працівника голосомовної професії.

Таким чином, наведений аналіз свідчить про наявність двох протилежних тенденцій у розвитку захворювання голосового апарату працівників голосомовних професій і залежність

тривалості преморбиду від віку працівника. У другій підгрупі нами зроблено припущення, що після 50 років у вчителів переважають вікові зміни (старіння) над голосовим навантаженням у процесі розвитку професійного ларингіту. Проаналізувавши отримані дані та спираючись на середній стаж і відповідний вік (табл. 3), було виконано порівняння з ризиком професійного ларингіту для стажу шкідливого голосового навантаження, у результаті чого встановлено, що відносний ризик та вплив вікових змін по відношенню до відповідного стажу зростає разом зі збільшенням віку працівника голосомовної професії (у 3,1-5,5 раза), а етіологічна частка відносного ризику, тобто та частина, яку можна вважати спричиненою самим процесом старіння, є дуже суттєвою і становить 67,7-81,8% (табл. 6).

**Ризик розвитку професійного ларингіту
залежно від стажу роботи в умовах впливу голосового навантаження**

Показник	Стаж, роки						
	5–9	10–14	15–19	20–24	25–29	30–34	35 і більше
ймовірність захворіти на професійний ларингіт при умові досягнення цього стажу R_0	0,0006	0,001	0,0039	0,004	0,0016	0,0019	0,0002
ймовірність захворіти на професійний ларингіт при умові досягнення цього віку, якому властивий відповідний стаж R_1	-	-	-	0,0015 (37,1±1,0)	0,005 (45,8±0,5)	0,0071 (52,4±0,4)	0,0011 (64,6±1,7)
Відносний ризик захворювання від віку $RR = R_1/R_0$				0,38	3,1	3,71	5,5
Етіологічна частка віку у відносному ризику EF				-	67,7%	73,0%	81,8%

Таким чином, після 20 років стажу роботи в умовах голосового навантаження роль віку працівника голосомовної професії переважає в ризику розвитку захворювання, а його етіологічна частка в причинах виникнення захворювання зростає з 67,7% до 81,8%. Тому вік працівника голосомовної професії 45,8±0,5 і старше є небезпечним для розвитку професійного ларингіту і

потребує особливого підходу при розробці та впровадженні профілактичних заходів, спрямованих на збереження професійного здоров'я.

З метою підтвердження цієї гіпотези додатково було оцінено шанси переходу функціональних (початкових) змін у голосовому апараті від впливу голосового навантаження в органічні (професійний ларингіт) (табл. 7).

**Вірогідність переходу функціональних змін
у голосовому апараті в органічні (професійний ларингіт)**

Показник	Кількість спостережень	Стаж, роки						
		5–9	10–14	15–19	20–24	25–29	30–34	35 і більше
Кількість хворих на професійний ларингіт	63	3	6	16	20	7	9	2
знайдені зміни в голосових зв'язках	27		1	2	-x	2	2	5
відношення шансів захворіти на професійний ларингіт, якщо у вас є зміни у зв'язках		0	2,7	3,8	-x	1,3	2,0	0,07

Примітка. -x - недостатня кількість спостережень для отримання висновків.

Таким чином, найвищі шанси переходу функціональних (початкових) змін у голосовому апараті від впливу голосового навантаження в органічні (професійний ларингіт) мають місце при стажі роботи 15-19 років і більше. Після 25-

річного стажу шанси зменшуються, поступаючи загальному старінню організму (табл. 7).

Етіологічним чинником професійного ларингіту є голосове навантаження, тому було проведено дослідження зв'язку дози голосового

навантаження з ризиком розвитку професійного ларингіту (табл. 8).

У результаті досліджень встановлено, що RR захворіти на професійний ларингіт є найбільшим при стажі роботи 20-24 і дорівнює 20 з EF

голосового навантаження 95%. Зі зростанням стажу відносний ризик, як етіологічна частка відносного ризику, зменшується, поступаючись віковим змінам.

Таблиця 8

Співвідношення між відносним ризиком та етіологічною часткою відносного ризику та стажем голосового навантаження

Параметри ризику	Стаж голосового навантаження, роки						
	5-9	10-14	15-19	20-24	25-29	30-34	35 і більше
Умовна ймовірність захворіти на професійний ларингіт при досягненні цього стажу	0,0006	0,001	0,0039	0,004	0,0016	0,0019	0,0002
Відносний ризик	3	5	19,5	20	8	9,5	1*
Етіологічна частка відносного ризику	66,7%	80%	94,5%	95%	87,5%	89,5%	-
Група порівняння	Особи зі стажем 35 і більше років, які добре адаптовані до голосового навантаження, тому їх ризик 0,0002 взятий за фоновий						

Примітка. * - рівень значущості такого зв'язку відповідає $p < 0.05$ за критерієм хі-квадрат з поправкою Йетса.

ВИСНОВКИ

1. Частота функціональних голосових порушень в осіб, які звернулись зі скаргами на порушення голосу, варіює від 13,7% до 70%, що потребує своєчасного визначення ризику розвитку професійного ларингіту та розробки і впровадження сучасних ефективних моделей керування ризиком, спрямованих на зниження професійної патології у вчителів.

2. При стажі роботи понад 20 років різко збільшується ймовірність захворіти на професійний ларингіт (71,7%). Так, відносний ризик захворіти на професійний ларингіт при стажі

роботи 20-24 роки дорівнює 20 з етіологічною часткою голосового навантаження 95%, але зі зростанням стажу відносний ризик, як і етіологічна частка відносного ризику, зменшується, поступаючись віковим змінам.

3. Проведені дослідження відкривають перспективи для розробки та впровадження сучасних та ефективних заходів з керування професійним ризиком, спрямованих на покращення умов праці та збереження функціонального стану голосового апарату.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Гудкова Т.В. Гигиеническая оценка педагогической деятельности / Т.В. Гудкова // Новые задачи современной Медицины: II междунар. науч. конф. (г. Санкт-Петербург, май 2013 р.). – СПб.: Реноме, 2013. – С. 67-69.

2. Москалик О.Є. Функціональні розлади голосу у осіб голосомовних професій, хворих на алергічний риносинусит / О.Є. Москалик // Журнал вухних, носових і горлових хвороб. – 2016. – № 3. – С. 94-95.

3. Немых О.В. Хронический ларингит: принципы патогенетического лечения: автореф. дис. на соискание учен. степени канд. мед. наук: 14.00.04 / О.В. Немых. – СПб., 2008. – 24 с.

4. Осипенко Е.В. Противовоспалительная терапия в лечении больных хроническим ларингитом /

Е.В. Осипенко // Вестник оториноларингологии. – 2009. – № 4. – С. 63-65.

5. Отич О. Естетичні чинники педагогічної взаємодії / О. Отич // Рідна школа. – 2014. – № 1-2. – С. 17-21.

6. Профессиональный риск для здоровья работников: руководство / под ред. Н.Ф. Измерова, Э.И. Денисова. – Москва: Тривант, 2003. – 448 с.

7. Соченко Ю.А. Представления учителей о проблемах здоровья и здоровьесберегающей деятельности / Ю.А. Соченко // Педагогіка, психологія та медико-біологічні проблеми фізичного виховання і спорту. – 2013. – № 3. – С. 115-118.

8. Степанова М. Несколько советов о том, как сберечь голос / М. Степанова // Народное образование. – 2006. – № 7. – С. 225-226.

REFERENCES

1. Gudkova TV. [Hygienic assessment of pedagogical activity]. New tasks of modern medicine: II intern. Scientific Conference. Sankt-Peterburg. 2013;67-69. Russian.
2. Moskalik OE. [Functional voice disorders in persons of vocal using professions, patients with allergic rhinosinusitis]. Zhurnal vushnyh, nosovyh i gorlovyh hvorob. 2016;3:94-95. Ukrainian.
3. Nemyih OV. [Chronic laryngitis: principles of pathogenetic treatment]. [dissertation]. 2008;24. Russian.
4. Osipenko EV. [Anti-inflammatory therapy in the treatment of patients with chronic laryngitis]. Vestnik otorinolaringologii. 2009;4:63-65. Russian.
5. Otich O. [Aesthetic factors of pedagogical interaction]. Ridna shkola. 2014;1-2:17-21. Ukrainian.
6. Izmerov NF, Denisov EI. [Professional health risk for workers: management]. Trovanta. 2003;448. Russian.
7. Sochenko YuA. [Representations of teachers on health problems and health-saving activities]. Pedagogika, psihologiya ta mediko-biologichni problemi fizichnogo vihovannya i sportu. 2013;3:115-118. Ukrainian.
8. Stepanova M. [Some tips on how to save your voice]. Narodnoe obrazovanie. 2006;7:225-226. Ukrainian.

УДК 616-002.5:614.253.1/5:001.8(477.63)

[https://doi.org/10.26641/2307-0404.2018.3\(part1\).142346](https://doi.org/10.26641/2307-0404.2018.3(part1).142346)

Н.С. Колісник¹,
У.П. Драгун¹,
О.І. Стаднік¹,
О.Л. Чабаненко²,
Г.М. Рогова²,
Н.А. Марченко¹,
В.А. Фрейвальд¹

АНАЛІЗ ЗАХВОРЮВАНOSTI НА ТУБЕРКУЛЬОЗ СЕРЕД МЕДИЧНИХ ПРАЦІВНИКІВ У ДНІПРОПЕТРОВСЬКІЙ ОБЛАСТІ

ДЗ «Дніпропетровська медична академія МОЗ України»¹

кафедра фтизіатрії

(зав. – к. мед. н., доц. Колісник Н.С.)

вул. В. Вернадського, 9, Дніпро, 49044, Україна

КЗ «Дніпропетровське обласне клінічне лікувально-профілактичне об'єднання «Фтизіатрія» ДОР»²

вул. Бехтерева, 12, Дніпро, 49115, Україна

SE «Dnipropetrovsk medical academy of Health Ministry of Ukraine»¹

Department of Phthisiology

V. Vernadsky str., 9, Dnipro, 49044, Ukraine

CI «Dnepropetrovsk Regional Clinical Treatment and Prophylactic Association «Phthisiology» DRC»²

Bekhterjeva str., 9, Dnipro, 49115, Ukraine

e-mail: natalyakolesnik11@gmail.com

Ключові слова: туберкульоз, медичні працівники, загальнолікувальна мережа, протитуберкульозні заклади**Ключевые слова:** туберкулез, медицинские работники, общая лечебная сеть, протитуберкулезные учреждения**Key words:** tuberculosis, healthcare workers, general medical service departments, antitubercular departments

Реферат. Анализ заболеваемости туберкулезом среди медицинских работников в Днепропетровской области. Колесник Н.С., Драгун У.П., Стаднік А.И., Чабаненко О.Л., Рогова А.М., Марченко Н.А., Фрейвальд В.А. Целью нашего исследования было проведение сравнительного анализа заболеваемости туберкулезом среди медицинских работников общей лечебной сети и протитуберкулезных учреждений в Днепропетровской области за период с 2008 по 2017 г., анализ профессиональной, клинической структуры случаев туберкулеза за 2015-2017 гг. Несмотря на снижение заболеваемости туберкулезом в Украине, в Днепропетровской области ситуация с заболеваемостью среди медицинских работников сохраняется неблагоприятной. За последние 3 года в области заболели туберкулезом 155 работников учреждений здравоохранения,